

RTU studiju kurss "Dažādības pedagoģijas dimensijas II"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA1168
Nosaukums	Dažādības pedagoģijas dimensijas II
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Lāsma Latsone - Doktors, Asociētais profesors
Mācītbspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors Dina Bethere - Doktors, Profesors Linda Pavītola - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss sniedz padziļinātu izpratni par dažādības jēdzienu izglītībā un veicina profesionālo kompetenču attīstību darbam iekļaujošā mācību vidē. Kurss piedāvā iespēju analizēt un izprast sociālās, kultūras, valodas, reliģiskās, fiziskās un kognitīvās dažādības aspektus, kā arī to ietekmi uz izglītības procesu un skolēnu sasniegumiem. Uzsvars tiek likts uz skolotāja lomu dažādības atpazīšanā, izpratnē un atbalsta nodrošināšanā, kā arī uz iekļaujošas izglītības principu īstenošanu praksē. Studenti iepazīstas ar pedagoģiskām pieejām un stratēģijām, kas sekmē visu izglītojamo līdzdalību un mācīšanās iespējas, vienlaikus attīstot empātiju, starpkultūru komunikāciju un sociālā taisnīgumā balstītu domāšanu. Kurss rosina kritisku refleksiju par dažādības jautājumiem mūsdienu sabiedrībā un pedagoģiskajā darbībā, kā arī attīsta spēju plānot, īstenot un izvērtēt mācību procesu, kas ir iekļaujošs, daudzveidīgu atbalstošs un vērsts uz katra izglītojamā potenciāla attīstīšanu.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis: Veidot izpratni par dažādības dimensijām izglītībā, izzinot iekļaujošās izglītības stratēģiju un tās īstenošanas tendences Latvijas un starptautiskajā izglītības sistēmā, izprotot pedagoģisko darbību multikulturālā izglītības vidē globalizācijas procesu kontekstā, tādējādi veidojot topošo pedagogu kompetenci īstenot dažādību respektējošu mācību procesu. Studiju kursa uzdevumi: Iepazīstināt studentus ar pedagoģiskām pieejām un stratēģijām, kas sekmē visu izglītojamo līdzdalību un mācīšanās iespējas, vienlaikus attīstot empātiju, starpkultūru komunikāciju un sociālā taisnīgumā balstītu domāšanu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. Literatūras analīze. Gadījuma analīze. Sagatavošanās diskusijai 2. Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis: Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā un izglītībā. Atklāt vienas konkrētas reliģijas/ reliģiskas kustības ietekmi kādās valstīs (valstu grupas) kultūrā un komunikācijā 3. Iekļaujošas prakses modelēšana izglītības nodrošinājumam marginālām grupām un socializācijas tendences. Didaktiskas aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija. 4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. Sadarbojoties grupā, izstrādāt stratēģiju un novadīt pārējiem grupas dalībniekiem kādu diskriminācijas jēdziena izpratni veicinošu spēli, iesaistot spēlē pārējos studentus. Pēc spēles – argumentēta diskusija.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Deardorff, D. K. (2015). The BIG Picture: Reflections on the Role of International Educational Exchange in Peace and Understanding. All Azimuth V4, N2, Jul. 2015, 45-51. Pieejams https://www.academia.edu/14202138/Darla_K_Deardorff_The_BIG_Picture_Reflections_on_the_Role_of_International_Educational_Exchange_in_Peace_and_Understanding_All_Azimuth_4_N_2_2015_45-51 2. Forghani-Arani, N., Cerna L., Bannon, M. (2019). The Lives of Teachers in Diverse Classrooms. EDU/WKP (2019)6. OECD, pieejams http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/WKP(2019)6&docLanguage=En 3. Gay, G. (2018). Culturally Responsive Teaching. Theory, Research, Practice. 3rd Ed. Pieejams https://www.cwu.edu/teaching-learning/sites/cts.cwu.edu/teaching-learning/files/documents/CulturallyResponsiveTeaching_TheoryResearchandPractice,%20Geneva%20Gay.PDF 4. Nīmanīte, D. (2021). Dažādība un iekļaušanās izglītībā. LU Akadēmiskais apgāds. 5. Vantieghem, W., et al. (2023). Education for all in action: Measuring teachers' competences for inclusive education. 6. Yip, S. Y., & Saito, E. (2023). Equity and inclusion: Finding strength through teacher diversity. Journal of Teacher Education, 74(4), 345–358. Papildu/Additional:: 1. Bethere, D., Vecenane, H., & Usca, S. (2018). Exploring Teachers' Attitude in the Context of Inclusive Ed 2. Dreimane, S. (2022). Pedagoģu vajadzības iekļaujošās izglītības realizēšanā vispārīgizglītojošās skolās Gulbenes novadā. Maģistra darbs. 3. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring Inclusive Pedagogy. British Educational Research Journal, 37(5), 813–828. 4. Effective provision for gifted and talented children in primary education (2008). Department for Children, Schools and Families Publications. Pieejams https://giftedphoenix.files.wordpress.com/2012/11/effective-provision-in-primary-schools-dfe-may-2008.pdf 5. Ewing, L. D., Monsen, J. D., & Kielblock, S. (2017): Teachers' attitudes towards inclusive education: a critical review of published questionnaires. Educational Psychology in Practice, DOI: 10.1080/02667363.2017.1417822 6. Florian, L. (2014). What Counts as Evidence of Inclusive Education? European Journal of Special Needs 7. Geikina, L. 2013. Mācīties būt... un dzīvot kopā! Reliģiskā izglītība valsts skolās: Latvijas un Eiro 8. Jurs, P., Ročāne, M., & Ekša, L. (2023). Pedagoģiskie priekšnosacījumi atbalstam skolēniem ar mācīšanās grūtībām iekļaujošās izglītības īstenošanā. 9. Lakkala, S., Beaton, M. C., & Kokko, K. (2024). A conceptual analysis of inclusive education in terms of participation and agency. Support for Learning, 39(3), 125–136. 10. Latsone, L. 2014. Sociālās inteliģences koncepta pielietojums starpkultūru izglītībā. SABiedrība un kultūra: Dilemmas un risinājumi, Vol. XVI, ISBN 1407-6918 11. O' Acquah, E., Tandon, M., Lempinen, S. (2016). Teacher diversity awareness in the context of changing demographics. European Educational Research Journal, Vol. 15(2) 218–235. DOI: 10.1177/1474904115611676, pieejams https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1474904115611676 11. Stieģele, D., Pelnēna, I., Špehte, E., & Bethere, D. (2021). Iekļaujošā izglītība skolotāju asociatīvajā skatījumā. Citi informācijas avoti/Other sources of information: • Nacionālā enciklopēdija: Iekļaujošā izglītība. lu.lvResearchGateproudtoteachall.euResearchGatedspace.lu.lvenciklopedija.lv • EPALE: Pieejama publikācija par izglītību ilgtspējīgai attīstībai skolotāju izglītībā.. EPALE - European Commission • Journal of Diversity in Higher Education. https://www.apa.org/pubs/journals/dhe/ • Intercultural Education. https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14675986.2019.1627112 • Gesturing towards decolonial futures. https://decolonialfu
Nepieciešamās priekšzināšanas	Modulis "Dažādības kompetence iekļaujošā izglītībā": Dažādības pedagoģijas dimensijas I.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Dažādība, multikulturālisms, (post)globalizācija, glokalizācija, starpkultūru izglītība: izpratne par jēdzieniem un procesu būtību Latvijas un pasaules kontekstā Dažādība transnacionālā kontekstā, kultūru dažādība, ietekmētājfaktori un izpausmes, ieguvumi, iespējas, riski, draudi. Sociālā nevienlīdzība. Risinājumi multikulturālā sabiedrībā un izglītības vidē.	4	6	2	12
Komunikācija un sociālā mijiedarbība multikulturālā/dažādības vidē Starpkultūru komunikācija un pilsoniska, demokrātiska sabiedrība. Pamatā esošie pieņēmumi, aizspriedumi, stereotipi, attieksmes un to ietekmes dinamika.	4	8	2	12
Situācija Latvijā - etniskās grupas un minoritāšu kultūras, to simboli, tradīcijas, vērtības, līdzīgā un atšķirīgā apzināšanās. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. Kultūras normas. Ētiska uzvedība, iesaiste un rīcība. Komunikācijas problemātika medijos. Tolerantas attieksmes, empātijas, cieņas un sociālo pārmaiņu veicināšana.	6	10	2	10
Dažādība izglītības procesā. Kultūras un izglītības mīļakarības. Sociālistiskā apziņa. Procesuālā pieeja. Dažādības pedagoģijas 8 dimensijas. Kultūrai atbilstoša mācīšana un mācīšanās. Globālā pilsoniskuma izglītība. Izglītības nodrošinājums marginālām grupām.	4	10	2	12

Identitātes jēdziens un tās dažādie līmeņi. Socializācijas tendences. Reliģiju dažādība un izaicinājumi sabiedrībā. Reliģija un kultūra, māksla un izglītība. Ar reliģijas jautājumiem saistītās mūsdienu tendences un problemātika. Pasaules uzskats un kultūras identitāte.	8	8	4	10
Dažādības kompetence. Kultūrkompetents skolotājs. Pedagoģa dažādības kompetences nozīme profesionālajā darbībā. Skolotāja personālās, sociālās un profesionālās kompetences iekļaujošās izglītības nodrošināšanai.	6	10	4	12
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1) Zina par vietējām, valsts un globālām problēmām, pārvaldības sistēmām un struktūrām, akcentējot to dažādību un savstarpējo saistību. 2) Izprot dažādības izglītības jēdzienu dažādos aspektus multikulturālā un iekļaujošā izglītības vidē. 3) Zina par iekļaujošās izglītības īstenošanas modeļu sociāli normatīvajiem nosacījumiem un to īstenošanas iespējām.	Patstāvīgie darbi: 1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. 2. Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis 3. Iekļaujošās prakses modelēšana. Didaktiskas aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija. 4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. Profesionālās pilnveides izvērtējums atbilstoši kursa sniedzamajiem rezultātiem. Vērtējums 10 ballu sistēmā
PRASMES UN ATIEKSMES: 4) Prasmes pilnveidot izglītojamo personības kompetenci saistībā ar sociālās vides daudzveidību, attīstot skolēnu toleranci, socializācijas prasmes, gatavību dzīvesdarbībai daudzveidīgā, multikulturālā sabiedrībā. 5) Prasmes izvēlēties dažādas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas, kas atbalsta dažādību un izglītojamo individuālās vajadzības un intereses. 6) Prot lietot atbilstošas stratēģijas starpkultūru komunikācijā dažādības vidē.	Patstāvīgie darbi: 1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. 2. Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis 3. Iekļaujošās prakses modelēšana. Didaktiskas aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija. 4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. Profesionālās pilnveides izvērtējums atbilstoši kursa sniedzamajiem rezultātiem. Vērtējums 10 ballu sistēmā
KOMPETENCES: 7) Spēj patstāvīgi plānot un veidot iekļaujošu, intelektuāli rosinošu un emocionāli drošu izglītojamā mācīšanās un attīstības vajadzībām atbilstošu, uz sadarbību vērstu mācību vidi. 8) Spēj kritiski vērtēt un interpretēt daudzveidības izpausmes izglītības vidē, kā arī argumentēti diskutēt par dažādības procesu būtību. Prot analizēt savas dažādības kompetences izaugsmi. 9) Spēj demonstrēt personīgo un sociālo atbildību, respektējot izglītojamo individualitāti un kultūras kontekstu. 10) Veidota attieksme, kas rosina cieņu pret atšķirīgo un daudzveidīgo.	Patstāvīgie darbi: 1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. 2. Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis 3. Iekļaujošās prakses modelēšana. Didaktiskas aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija. 4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. Profesionālās pilnveides izvērtējums atbilstoši kursa sniedzamajiem rezultātiem. Vērtējums 10 ballu sistēmā

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Dažādības situācijas apzināšanās un kritisks izvērtējums. Literatūras analīze, gadījuma analīze. Diskusija	15
2. Reliģiskā kompetence kā starpkultūru komunikācijas līdzeklis. Prezentācija	10
3. Iekļaujošās prakses modelēšana. Didaktiskas aktivitātes izstrāde un tēmas izstrādes prezentācija.	30
4. Diskriminācijas formu apzināšanās un iespējamo diskriminācijas risku identificēšana un atpazīšana. Darbs grupās. Argumentēta diskusija	35
Aktīva dalība diskusijās, seminārnodarbībās	10
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	